De Roodborst, Grijs Groen en Gelukkig en Paulien de eik

Nieuwsbrief IVN Westerkwartier e.o.

November - december 2026, Jaargang 7 nummer 8

Twee van onze picknickdekens, één met waterdieren en één met plantenafbeeldingen, maakten in de maanden september en oktober deel uit van een expositie in het Noordbrabants Museum in Den Bosch. Bovenstaand (en ook aan het eind van deze Nieuwsbrief) een impressie van de opstelling.

Beste leden, donateurs en overige lezers

Dit is de laatste nieuwsbrief van 2026. Een jaar waarin we wat minder activiteiten hebben georganiseerd dan in 2025, maar dat was natuurlijk ook ons jubileumjaar. We kunnen dus best weer trots zijn op wat onze actieve leden in 2026 georganiseerd hebben.

In december luiden we het jaar uit met 2 eindejaars plantenjachten en de snertwandeling.
En dan gaan we direct op 2 januari 2027 weer los met een microscopiedag in Leek.
Een volledig overzicht van onze activiteiten in 2026 komt weer in het jaarverslag voor de Algemene Ledenvergadering, die we in februari/maart gaan houden. Daar krijgen uiteraard alle leden een uitnodiging voor.

Verderop in deze nieuwsbrief vind je een oproep voor bestuursleden: we hebben/krijgen vacatures. Dat is helaas niet nieuw, maar wel een zorg. Ook de werkgroepen kunnen nieuwe actieve leden gebruiken. Dus meld je aan.

Ik vind december altijd een bijzondere maand: de natuur lijkt wel stil te staan. Het blad is gevallen, de planten hebben zich teruggetrokken en de vogels zijn stil. Hoewel: er vliegt al een paar dagen een luid roepende bosuil langs de laan achter ons huis. Er zijn vervelender geluiden om in je slaap gestoord te worden.
We krijgen hopelijk een jaarwisseling zonder vuurwerk en wat ontspanning in de wereld.
Iedereen een fijne maand gewenst met aandacht voor elkaar en voor de natuur.

Ad van Alphen, voorzitter

Vogel van de Maand

Nu het veldseizoen voor de Plantenwerkgroep ten einde is gekomen neemt de Vogelwerkgroep het weer over om gedurende de wintermaanden een vogelsoort onder het voetlicht te brengen.

Deze keer als Vogel van de Maand de **Roodborst**.

Velen hebben het al een keer meegemaakt: terwijl je lekker in de tuin aan het werk bent, hipt er een klein roodborstig vogeltje van het ene naar het andere takje. Je bent in het territorium van de roodborst *(Erithacus rubecula)* aan het werk en dus houdt hij je goed in de gaten!

Roodborsten zijn het hele jaar rond in Nederland te vinden. Maar het zijn niet het hele jaar door dezelfde vogeltjes die bij jou in de tuin zitten.
In de zomer komen er Franse of Spaanse roodborsten op bezoek en 's winters de Scandinavische.

De roodborst is geen gezelligheidsdier. Buiten het broedseizoen leeft hij solitair. Het beestje bewaakt zijn territorium met verve en laat zelfs buiten het broedseizoen geen andere roodborsten in zijn territorium toe. Het liedje 'roodborstje tikt op het raam…' klopt wat dat betreft ook niet helemaal. Het vogeltje tikt niet op het raam omdat het 'erin' wil, maar omdat het zijn spiegelbeeld en dus een concurrent ziet. Die moet weg, vandaar het getik.

De jongen van de roodborst hebben nog geen rode borst, omdat zelfs dat als de spreekwoordelijke rode lap op een roodborst werkt. Heb je een rood kledingstuk aan in de tuin? Grote kans dat de roodborst daarop reageert.

Roodborsten kun je dicht bij de grond vinden, onder struiken en bomen en in rommelige hoekjes met hakhout, takken en bladeren. Daar zoeken ze naar insecten. Daarom is het belangrijk dat je 's winters geen 'mooie' opgeruimde tuin hebt, maar dat je zoveel mogelijk bladeren van bomen en struiken in je borders verwerkt. Daar zitten insecten onder die een belangrijke voedselbron zijn voor roodborsten en andere vogels.

Wanneer je in de winter de roodborst wil bijvoeren, neem dan vogelvoer met meelwormen; daar smullen ze van!

Wat was

Paddenstoelen voor het hele gezin op de eerste novemberdag

14 Deelnemers waaronder 7 kinderen waren aanwezig om paddenstoelen te zoeken en te determineren op deze zondagmiddag in het bos van Trimunt.
Namens IVN waren er vier begeleiders aanwezig.

Het weer en ook het bos was droog en rustig, dus prima omstandigheden voor onze activiteit. Na het welkomstwoord vertelde een der begeleiders een interessant verhaal aan de hand van een tekening in het zand. De paddenstoel is een prima opruimer. De overblijfselen nagelaten door plantaardige groeisels plus de levende have, waaronder de mens, worden vaak door toedoen van de paddenstoel weer onherkenbaar aan de aarde toevertrouwd.

Er is een grote hoeveelheid soorten, in dit bos van Trimunt zijn er al 350 soorten paddenstoel bekend. Ook werd verteld over het uiterlijk van de paddenstoel, nl. de kleur en de vorm van de hoed. De onderkant bestaat uit lamellen, buisjes of stekels. Sommige hebben een eigen geur. Ook kun je letten op een heksenkring (gelijk uitziende paddenstoelen in de vorm van een kring), die zich regelmatig kan uitbreiden, gevormd door het ondergrondse mycelium.

Er werden groepjes gevormd door ouders en kinderen. Met een zoekkaart trok men het bos in. Ieder groepje mag twee verschillende paddenstoelen meenemen, wanneer er meer van staan. Anders een foto maken, die we kunnen bekijken. Al gauw kwamen de eerste groepjes terug. De paddenstoelen werden uitgebreid bekeken en beoordeeld aan de hand van verschillende apps op de telefoon, maar ook uit de meegebrachte boeken. Ook een loepje kwam goed van pas.

Er was een grote variëteit. Bijvoorbeeld de rodekoolzwam, de inktzwam, de aardappelbovist, de boompuist, de geelwitte

russula, de fraaisteelmycena, het zwavelkopje, en zo meer. Er werd gefotografeerd, bestudeerd, besproken en lijstjes gemaakt. De lijstjes zijn voor het archief en om eventueel te melden bij Waarneming.nl.

Na een hapje en een drankje ging ieder weer zijns weegs, tevreden en een ervaring rijker.

Tekst en foto's: Laura Gall

En een bezoek aan de Kraanvogels nabij Diepholz

Op 4 november zijn negen IVN-ers naar Diepholz in Duitsland gereden om de trek van de kraanvogels te bekijken.
Kraanvogels zijn prachtige, grote vogels met een lengte van meer dan een meter en een spanwijdte van wel 2 meter.
Ze verlaten in de herfst hun broedgebieden in het hoge noorden om te overwinteren in Zuid-Europa en Noord-Afrika.
Dan komen er totaal wel zo'n 400.000 kraanvogels over Duitsland!
Onderweg foerageren en overnachten ze in grote groepen van soms wel 20.000 vogels in onder andere de hoogvenen bij Diepholz.

Zo veel hebben wij er helaas niet gezien, omdat de grootste aantallen de dagen daarvoor weggetrokken waren. Maar we hebben volop kunnen genieten van het fascinerende getrompetter en van grote groepen overvliegende vogels.
Overigens: ook in Nederland broeden (weer) kraanvogels; 81 paartjes in 2025. Vooral in het Fochteloërveen.

Tekst Ad van Alphen, foto Theo Wösting

Bestuurszaken

Contributie 2027

Bij de Algemene Ledenvergadering in 2023 is besloten dat voor bestaande en nieuwe hoofdleden van onze afdeling voortaan automatisch de door de Landelijke Raad van IVN Natuureducatie vastgestelde adviescontributie zal gelden (daarvoor was dat anders en waren er tariefverschillen).
Dit bedrag, de huidige 25 euro, is al een aantal jaren niet verhoogd en de kosten zijn gestegen. Daarom is door de Landelijke Raad van IVN Natuureducatie besloten tot een adviescontributie van € 28,50 per jaar, ingaande op 1 januari 2027. Ook hiervoor geldt: de helft van dit bedrag is voor ons, de andere helft is voor IVN Natuureducatie.

Het bestuur van IVN Westerkwartier e.o. heeft besloten tevens een verhoging van € 2,00 door te voeren op de contributie voor de huisgenootleden. Hierin volgt het afdelingsbestuur het adviestarief van € 14,25 per lid per jaar niet op.
We verhogen de huidige contributie van € 7,00 met 2 euro naar € 9,00 per jaar.
Voor jeugd- en ereleden verandert er niets; dat blijft gratis.

Het nieuwe bedrag gaat in op het moment van contributie-inning in 2027 dat voor u van toepassing is. Die datum wordt bepaald door de datum waarop u ooit lid werd. Als u normaal op 1 juli de contributie betaalt, zal het nieuwe bedrag op 1 juli 2027 geïnd worden. U hoeft daarvoor niets te doen, het gaat automatisch.

Oproep bestuursleden

Bijna iedere vereniging is op zoek naar bestuursleden. Zo ook onze vereniging IVN Westerkwartier e.o..
Op de komende Algemene Ledenvergadering (februari/maart) hopen we weer nieuwe bestuursleden te kunnen verwelkomen.
Hoe staat het er nu voor?

Jannie Reinders verlengt haar termijn als algemeen bestuurslid niet. Maar haar plaats wordt gelukkig ingenomen door Diana Wierenga.
Lisette de Vries voert nu het secretariaat, maar zij stopt daarmee bij de ALV van 2027. Gelukkig blijft zij voorlopig wel aan als algemeen bestuurslid.
Sjoukje de Windt is (en blijft) onze penningmeester.
Ad van Alphen heeft aangegeven, dat 2027 zijn laatste jaar als voorzitter is.
Het is dan het eind van zijn 2e termijn.

Kortom: we zoeken met spoed een secretaris (die natuurlijk nog wel ingewerkt wordt door

Lisette). En we zoeken iemand, die in 2027 als bestuurslid wil “meelopen” om het voorzitterschap in 2028 over te nemen.
Omdat we de bestuurstaken meer willen gaan verdelen, zijn ook nieuwe algemene bestuursleden zeer welkom.
Iets voor jou of voor iemand in je omgeving?
Neem contact op met een van de bestuursleden of stuur een e-mail naar ivnwesterkwartiereo@gmail.com. Dan kunnen we samen bespreken wat het bestuurswerk inhoudt en hoe dat bij jou zou kunnen passen.

Grijs, Groen en Gelukkig

Sinds januari 2025 brengen Iemie Oldenbeuving en ondergetekende de natuur naar woonzorgcentrum De Hoorn, in het kader van Grijs, Groen en Gelukkig.

Met het programma Grijs, Groen & Gelukkig wil IVN ouderen in Nederland een gelukkige oude dag bezorgen door hen de positieve effecten van de natuur te laten ervaren. Ook ouderen in zorgcentra en ouderen met dementie. Vaak hebben ouderen geen of slechts beperkte toegang tot de natuur terwijl dit juist een belangrijke bron van geluk kan vormen en een positieve invloed heeft op de gezondheid.

De aanleiding was het 75-jarig bestaan van onze vereniging en de wens om naar de mensen toe te gaan.
We zijn begonnen met een binnen- en een buitenactiviteit. De buitenactiviteit is een wandeling met de rol- en wandelclub. Het aantal deelnemers is afhankelijk van het aantal begeleiders. De eerste wandeling was een rondje door de bloementuin van De Hoorn. Bewoners plukten blaadjes, die ze mooi vonden en maakten er daarna een schilderij van.

De laatste maanden zien we een stijging van het aantal deelnemers van de rol-en wandelclub. Wij zijn daar blij mee, want dat betekent dat de vrijwilligers onze activiteiten ook waarderen. Twee vliegen in één klap.

In juni dit jaar zijn we begonnen met het voorlezen van een natuurverhaal. De zomermaanden zijn saaie maanden voor de bewoners. Het voorlezen is zéér positief ontvangen met het verzoek om hiermee door te gaan. Dat doen we dus.

De maand november heb ik een verhaal over de kruisspin voorgelezen. Een bewoner schoof midden in het verhaal aan en ik vertelde heel kort dat het verhaal over een kruisspin ging. “Doodhouw’n” was de reactie, daarna werd er aandachtig geluisterd en vol bewondering naar de foto’s gekeken. Een verhaal wordt met foto’s beeldend gemaakt.
Tot nu toe zijn de verhalen door mij geschreven en Iemie en ik gaan daarna in gesprek met de aanwezigen. De gesprekken gaan alle kanten uit.

In november hebben we een PowerPoint presentatie gegeven met als titel: herfstvruchten.
De vruchten werden eerst in het zwart-wit getoond en aan de hand van een zoekkaart raden de aanwezigen welke vrucht ze denken te zien. Daarna dezelfde foto in kleur.
Herfstvruchten op de tafel en aan het eind nog even voelen welke er in het voelzakje zitten.
Over het algemeen ontwikkelen we zelf de activiteiten. De een vult de ander aan. Ik ben niet goed in knutselen en Iemie laat het maken van een Powerpoint presentatie aan mij over.

Tekst en foto's, Jannie Reinders

Paulien de eik

In deze Nieuwsbrief nu eens niet de Column van Ietje van Nie, maar aandacht voor Paulien de eik.

Op 30 september jl. overleed schrijver en cabaretier Paulien Cornelisse op 50-jarige leeftijd
Voor iedereen die Paulien Cornelisse graag hoorde vertellen: in deze aflevering van de podcast Groene Oren kroop ze in de bast van een eik en vertelt daar over zichzelf als ongeveer 150-jarige eik.
Luister hier Paulien de eik

Groene oren is een podcast van Staatsbosbeheer, te beluisteren via Spotify.
Het bevat geïmproviseerde interviews met planten, bomen en dieren uit de Nederlandse natuur. Meer afleveringen vind je op Groene Oren

---

Activiteitenoverzicht

Als laatste in deze Nieuwsbrief kort aandacht voor onze activiteiten in de komende periode. Wekelijks zijn er wandelingen op dinsdag- en woensdagochtend van 9.30 - ca. 11.30 uur.

De drie besloten werkgroepen, t.w. de Plantenwerkgroep (*Pwg*), de Vogelwerkgroep (*Vwg*) en de Werkgroep Natuurfotografie (*Wnf*) stelden dit jaar een deel van hun activiteiten open voor een beperkt aantal externe deelnemers (altijd met opgave vooraf !). Hopelijk doen ze dat aankomend jaar weer.
Bij de activiteiten staat indien van toepassing het maximum aantal deelnemers cursief vermeld.

28 dec	13.30 uur	Eindejaarsplantenjacht en - wandeling	Zuidhorn
29 dec.	13.30 uur	Eindejaarsplantenjacht en - wandeling	Leek
28 dec.	15.00 uur	"Snert"wandeling	Nuis - 't Rieuw
02 jan.	10.30 uur	Microscopie voor iedereen	Leek - bieb
29 jan.	19.30 uur	Act. rondom Eise Eisinga	Visvliet *(25 deeln.)*

De meest actuele informatie over onze activiteiten kunt u altijd uitgebreid terugvinden op onze website. Zie hiervoor: Activiteiten IVN Westerkwartier e.o. en Nieuws

---

Redactie en foto's, tenzij anders vermeld, Herman de Meijer

Zie hier voor eerdere Nieuwsbrieven.

Facebook Website

Facebook Website

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u ivn-westerkwartier-eo@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

Laposta